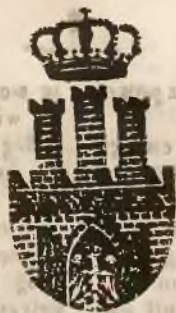

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACJE METEOROLOGICZNE.

Dzień odzina	Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła pod. Reau.	Psycho- metr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne różne uwagi
26	6 27" 5.	098 + 10.	8 4.	41 ZPI. Zachodni słaby	Chmury	Deszcz
	2 5.	177 + 15.	5 3.	85		
	10 5.	131 + 11.	6 4.	16 Pl. Zachodni	Pogoda z Chmurami	

Wiadomości krajowe.

KRAKÓW.

Dyrekcya kolei żelaznej Krakowsko-górno-szląskiej.

Wzywa niniejszym PP. Akcyonaryuszów by w dniach od 20 do 30 Września b. r. drugą ratę kapitału Akcyjnego do wysokości 10 od sta oznaczoną wypłacili. Wpłata takowa nastąpić winna w Wrocławiu do rąk Głównego Rentanta kolei górno-szląskiej P. Simon, w Dworcu kolei żelaznej górno-szląskiej, lub w Krakowie do rąk Intendenta bióra P. Simson również w Dworcu kolei żelaznej przy ulicy Lubicz na Wesoly pod L. 190 położonym, poświadczoną będzie przez odbierającego na arkuszach kwitowych które PP. Akcyonaryusze złożą zechcą przy wypłacie wraz z konsygnacją liczbę porządkową arkuszy kwitowych obejmującą. Każdemu z Akcyonaryuszów porachowanym będzie przy wypłacie procent od pierwszej raty poprzednio wniesionej, za czas od dnia 1 Kwietnia do dnia 30 Września, to jest miesięcy sześć w stosunku do czterech od sta rocznie, sześć srebrnych groszy wynoszący, tak, iż na każdy arkusz kwitowy nie już talarów dziesięć lecz tylko talarów dziewięć i dwadzieścia cztery srebrnych groszy w Pruskiej *courrant* moncie obecnie wypłacone być winny.

Dyrekcya przypomina zarazem PP. Akcyonaryuszom, iż nieuiszczenie się z oznaczonej wypłaty pociągłoby za sobą skutki przewidziane §. 15 statutu Towarzystwa którego stanowi iż „każdy Akcyonaryusz, który najpóźniej do ostatniego dnia terminu do zapłaty oznaczonego (§. 13) żądanej raty nie wnosi, za każde sto talarów kapitału akcyjnego, względnie którego

rata spóźnioną została, ulega karze umownej talarów dwa.”

„Jeżeli zaś w terminie czterech następujących tygodni rata obwieszczona uiszczoną i kara umowna z uchybienia terminu wynikająca, wniesioną nie będzie, wówczas w gazetach w §. 22 oznaczonych dwóchkrotnie do publicznej wiadomości numer *respective* arkusza kwitowego podany i nowy termin dui czternastu do wniesienia raty i zapłacenia kary umownej wyznaczony zostanie. Po upłynieniu bezskutecznym tego terminu posiadacz arkusza kwitowego traci wszelki udział w Towarzystwie, i w miejsce umorzonego, nowy arkusz kwitowy pod tym samym numerem wystawionym i na korzyść Towarzystwa na giełdzie Wrocławskiej sprzedanym będzie.”

Wiadomości zagraniczne.

WIADOMOŚCI Z POCZTY DZISIEJSZEJ.

— Paryż 18 Sierpnia. —

Rząd nieogłosił dotąd w całości depeszy od księcia Joinville z pod Tangeru.

Abdykacya Mehmeda Alego wicekróla Egiptu nieprzyjemne sprawiła tu wrażenie.

Wszystko to, — równie jak nieporozumienia dotąd niezalatwione z Anglią względem Otaheiti, nieprzyjemne sprawia tu wrażenie. Na giełdzie dzisiejszej panuje wielki popłoch. — mimo perswazyi dziennika *Journal des Debats*, papiery znacznie spadają. —

— Dnia 20 Sierpnia —

Dzisiejszy *Journal des Debats* donosi, że na giełdzie trwoga nieustaje i papiery na nowo spadły; dziennik ten zawiera dziś znowu obszerny artykuł, w którym usiłuje przekonać szczególniej giełdę paryzką, że nie ma powodu

obawiać się żadnych złych następności z powodu dziejących się wypadków w Afryce.

Wczoraj poseł angielski podać miał energiczną notę o kompletne zadosyć czynienie względem zająć w Otaheiti. Po odebraniu takowej, zaproszono lorda Cowley do pałacu ministra spraw zagranicznych, gdzie miał trzechgodzinną konferencyą z panem Guizot; poczem wysłał gońca do Londynu, toż samo uczynił pan Guizot, przesyłając depesze do posła francuzkiego w Londynie. Król miał tegoż dnia posłać list własnoręczny do królowej Wiktoryi, prosząc jęj, aby sama była pośredniczką w tym sporze, z zapewnieniem, że punkta jakiebysie dały się teraz rozstrzygnąć, będzie wkrótce w Londynie osobiście chciał załatwić. —

— *Madryt 14 Sierpnia.* —

Dzisiaj popołudniu przybiegł tu gońiec z Paryża, do poselstwa francuzkiego z poleceniem do xięcia Glücksberg, pierwszego sekretarza poselstwa, aby natychmiast udał się do eskadry xięcia Joinville, dla kierowania układami o pokój z rządem marokańskim. Xiążę wyjechał zaraz gońcem do Kadyxu.

WIADOMOŚCI Z POPRZEDNICH PO CZT.

— *Paryż 11 Sierpnia.* —

Paropływ *Acheron*, który dnia 4 b. m. odpłynął z Oranu, przybył d. 7 do Tulonu z depeszami dla rządu. Przywiózł on wiadomość, że marszałek Bugeaud wysłał do xięcia Joinville rozkaz, aby zajął Tanger i Mogador powiływie oznaczonego w *ullimatum* terminu. Marszałek ze swój strony gotował się do rozpoczęcia kroków zaczepnych na czele armii z 14 do 15,000 ludzi złożonej.

Z obawą spoglądają tu na stanowisko, jakie Anglia zajęła w sprawie marokańskiej: najprzód, że eskadra angielska ukazała się na przystani Tangeru, lubo w skutek przedstawień xięcia Joinville, zoowu się ztamąd oddaliła; powtóre, że angielski okręt liniowy *Albion* powrócił do Tangieru, gdy flota francuzka ztamąd odpłynęła; nakoniec, że admirał Owen, według listów z Gibraltaru z d. 30 lipca, miał zamiar z swoim liniowym okrętem *Formidable* udać się do Tangieru, pod pozorem zawiezienia tam syna pana Peel umieszczonego przy tamtejszem poselstwie angielskiem. Gdyby miało przyjść do wojny z Marokkiem, tedy, jak to już dawniej zrobiono uwagę, działania od strony morza byłyby łatwiejsze, ale właśnie tu obawiać się należy najwięcej przeszkód od Anglii. Dla wzmocnienia floty xięcia Joinville mają także z Brestu odpłynąć 3 brygi kanonierskie które początkowo przeznaczone były do Senegalu. Kapitan Bouet, znający dokładnie pobrzeża Afryki, miał szczególnież dorażić wysłanie tych statków, gdyż one głęboko idą w wodzie. Co się zaś tyczy działań od strony lądu, tedy prowincya Oranu ma być w prawdzie na trzy miesiące w żywność dla 30,000 ludzi zaopatrzona, pomimo to jeduak wyprawana Fez zda-

je się być niepodobną do wykonania, z powodu wielkiej odległości tego miasta od granicy. Odległość ta wynosi 8 dni drogi, t. j. od Fezu do Tezzy 3 dni, a od Tezzy do Uszdy 5 dni. Miasto Tezza liczy 11,000 mieszkańców. Z tych 8miu dni drogi, 3 przypadają przez pustynię. Armia potrzebowałaby do odhycia tój drogi przynajmniej dni 18 i musiałaby się zaopatrzyć w żywność na dni 45, a zatem gdyby liczyła 20,000 ludzi, musiałaby prowadzić z sobą ogromną ilość zwierząt ładownych, które a-toli tylko w miesiącu maju, gdy zboże jeszcze na pniu stoi, znalazłyby dla siebie dostateczną żywność.

Margr. Dalmacyi, poseł francuzki przy dworze pruskim, wyjechał do Berlina.

P. Henhequin, prywatny sekretarz pana Guizot wyjechał do Londynu z depeszami i instrukcyami tyczącymi się sprawy otaheitskiej.

Constitutionnel donosi dziś, że d. 15 marca, gdy był wystawiony na sprzedaż, miał 3428 abonentów, a d. 1 Sierpnia, czyli od czasu jak zaczął w felietonie swoim zamieszczać romans: *Zyl wieczny tułacz*, drukuje codziennie 16,120 exemplarzy.

Z Kadyxu donoszą pod d. 1 sierpnia, że flota francuzka pod wodzą xięcia Joinville, odpłynęła ztamąd dnia 30 lipca do Tangeru, a w *Kronice Gibraltarskiej* z d. 31 lipca czytamy: Z Tangieru otrzymaliśmy wiadomość, że cesarz marokański, jlny konsul angielski p. Hay i minister cesarski Ben-Driss, powrócili dnia 20 do Marokko i mieli z sobą w ostatnich dniach narady żwawe. Dnia 29 panowała zupełna spokojność w Tangerze i Mogadorze. Te pomyślne wiadomości dają nadzieję, że kwestya marokańska w dobry sposób załatwiona będzie. Xiążę Joinville przybył z flotą swoją dnia 30 pod Tanger. Konsul Stanów Zjednoczonych nie opuścił Tangeru. Angielski wice-konsul znajduje się z małżonką swą na pokładzie okrętu wojennego *Albion*, ale codziennie ma stosunki z Tangierem. Xiążę Oskar, admirał floty szwedzkiej i norweskiej, przyjmowany był w Gibraltarze przez władze angielskie z wielkiem odznaczeniem.

Pan Thiers bawi z familją swoją o wód w Vichy.

Spokojny obrót sprawy marokańskiej przypisać należy energii i wytrwałości konsula angielskiego pana Hay. Wszakże o trwałości długiego pokoju z Marokkiem sądzić nie można. Wszystkie wiadomości z Afryki zgadzają się w tem, że wpływ Abd-el Kadera na wielką część pokoleń marokańskich co chwila spowodzić może wznowienie wojny.

Gazety francuzkie dawniej już namieniały o tajemniczój sprawie, która żywo i od dawnego czasu zajmuje uwagę publiczną w Tuluzie. Główną osobą jest dawny urzędnik z czasów restauracyi, p. August de Bellefonds, niegdyś podprefekt w Muret, (departament Haute Garonne) który jest zamieszany w wielkiej liczbie kradzieży popełnionych przez bandę złoczyń-

ców. Izba oskarżeń zawyrokowała w przeszłą sobotę, że pan Bellefonds i inne podejrzane osoby będą odesłane przed trybunał policyjny po prawej za oszustwo i inne przestępstwa. Będzie to pierwszy akt dramat w Alby. Sprawa ta ma być nader zawiłą, obejmuje ona obszerny systemat kradzieży uorganizowanych po wszystkich departamentach południowych od Perigueaux aż do Perpignan; Tuluza była średnim punktem działania.

D. 7 przybył do portu Marsylii egipski parostatek *Reszid* z dwoma młodemi książętami, Hussein Bejem synem Mehmeda Ali, i Achmed Bejem synem Ibrahima Paszy, których podróż do Francji już dawniej była zapowiedziana. Książęta mają w swym towarzystwie 36 młodych ludzi z pierwszych familij egipskich, których wszystkich wiecekról posyła do Francji, aby nabyli europejskiego ukształcenia.

14ta rocznica wstąpienia na tron króla Filipa święcona była w Neuilly wielkim familijnym obiadem.

Minister spraw wewn. przychylił się do wniosku rady municypalnej w Tulle, która się uskarżała na przeciwne prawu postępowanie tamecznego klasztoru karmelitanek, i kazał zamknąć ten klasztor, przez który nadwierzona była władza rodzicielska.

Jak wiadomo, porta już od dawnego czasu miała zamiar usunąć Beja tunetańskiego, i w jego miejsce, które z władzą najwyższą *de facto* zajmuje, mianować Beja od rządu tureckiego zawisłego. Ale Francya kilkakrotnie i stanowczo objawiła swe postanowienie utrzymania teraźniejszego Beja, i niedopuszczenia, aby się turcy przy granicach francuzkich w Afryce usadowili. Dotąd porta, której prawa zdają się nie ulegać wątpliwości, nie odważyła się na przywiedzenie do skutku swego planu. Teraz jednak sądzi ona, jak mówią, mieć sposobność do tego z powodu zatargów, jakie zachodzą między Francją i Marokko; i dlatego wysłany został do Tulonu telegraficzny rozkaz, aby kontradmirał Parseval Decbènes z czterema okrętami liniowemi udał się pod Tunis i tam krążył, oczekując na przybycie floty tureckiej. Instrukcyje udzielone kontradmirałowi zgadzają się zupełnie z dotychczasową w tym względzie polityką Francji, zalecając sprzeciwienie się wyładowaniu wojska tureckiego jak i niedopuszczenie żadnej napaści Kapudana Paszy na Tunis. Gdyby rzeczywiście ukazała się flota turecka, admirał ma rozkaz zawiadomienia Kapudana Paszę o swych instrukcyach, i żądania aby się oddał, a w razie odmownym, użycia gwałtu do przeszkodzenia jego przedsięwzięciu. Zródło, z którego ta wiadomość pochodzi, nie dopuszcza żadnej wątpliwości. Naturalnie z wielką ciekawością oczekują na bieg tej kwestyi pod Tunis.

— Londyn 10 Sierpnia. —

Ze posiedzenia parlamentu po ukończonych teraz pracach nie zostały jeszcze zamknięte, ale tylko odroczone do początku września, po-

wodem tego jest nie tylko to, iż ministrowie chcą czekać na rozstrzygnięcie *appellacyi* O'Connell, ale także, jak się to okazuje z wczorajszego oświadczenia p. Peel w izbie niższej *położenie zewnętrznych Anglii stosunków*, które może wymagać będzie bezwzwoleznego naradzenia się rządu z Parlamentem. Wszakże i sprawa marokańska mogła wpłynąć na postanowienie rządu nie zamykania jeszcze posiedzeń izb prawodawczych. Oświadczenie pana Peel zawiera się w tych słowach: *»Bardzo zaenry i uczony p. Scheil powiedział, że, jak się domyśla, jedyną przyczyną odroczenia zamiast zamknięcia parlamentu, jest położenie rzeczy w Irlandyi. Nie mogę utrzymywać, że to jest jedyna przyczyna. Sądzę, że zachodzą okoliczności, które nie dozwolają w obecnej chwili zamknięcia Parlamentu.«* Podobnie wyraził się lord Russel przy tej sposobności: *»Trzeba przyznać, rzekł, że w żadnym czasie od powszechnego pokoju z r. 1815, oprócz jesieni r. 1830 po rewolucyach francuzkiej i belgijskiej, oraz po rozruchach we włoszech, i oprócz jesieni r. 1840 po traktacie lipcowym z tegoż roku i wczasie działań wojennych w Syryi, sprawy nasze zagraniczne nie wzbudzały tak wielkiej obawy, jak w chwili obecnej. (Słuchajcie!) Jedność wewnątrz jest zatem wśród takich okoliczności więcej jeszcze potrzebną, niż znaczna flota i liczne wojsko lądowe, i tem bardziej trzeba się starać pojednać Irlandyę.«*

Rozmaitości.

Skarby Anglii. -- Finanse Angli są rzeczywiście olbrzymie; przy czem i na to jeszcze uważać należy, że w jednym fundie ang. mieści się około 40 złp. Do r. 1815 wydała Anglia prawie milionową kopę takich funtów na same wojny z Napoleonem. Dwadzieścia milionów zapłaciła za wyzwolenie afrykańskich niewolników w swoich osadach, tuż milionami zatarta szereg poniesiony w Kabulu, corocznie prawie poświęca milion na zmniejszenie opłaty od przysyłania listów; posiada budżet 60 milionów, a ma tyle długów, że wszystkiemi pieniędzmi z mennic całej kuli ziemskiej, uiszczyć by się z nich nie mogła. A przecież dług ten wynoszący 800 milionów dałby się zaspokoić, gdyby tylko anglicy w przeciagn. lat 4 chcieli i mogli poświęcić swoje dochody ku temu celowi. Bo czemu by nikt nie dał wiary, okazało się z tacy przychodów, że pracowity i przemysłowy naród angielski zarabia rocznie 20 milionów funtów, z czego tylko niektórzy bądź wygodnie bądź też wystawnie żyją. Ośm tysięcy milionów złp. rocznego dochodu, piękny to majątek!

-- Nowy budynek giełdy w Londynie, lubo już prawie ukończony, ma być dopiero w miesiącu Wrześniu b. r. uroczystie otwartym, gdyż stan kupiecki życzy sobie, ażeby królowa Wiktorya sama tę ceremonię odprawiła, co dopiero po pożogu Jęj Król. Mości stać się może. Zegar na wieży tego budynku ma być przez sławnego chronometrystę Dent tak doskonale wypracowany, iż uchroni za pierwszy w całej Anglii. P. Dent zwie-

dział umyślnie Bruxellę, aby się przypatrzeć tamtejszej machinie rozmaite pienia wygrywającej, podobną której, podobną też machinę, złożoną z 15 dzwonów, sporządził dla wiewy giełdy londyńskiej Najcięższy dzwon waży 22, najlżejszy 5 centnarów. Samo wahadło zegaru waży 4 centnary, ma 16 stóp długości i kołszy się w przeciągu 2 sekund.

-- *Po Chińsku.* -- Wszystko w Londynie ma teraz być po chińsku. Są wielkie fabryki, w których się krzesła, stoły, zasłony kominkowe, szafy, podstawki do herbaty, wszystko w kształtach chińskich wyrabia, i jeżeli tylko można widokami chińskich miast, świątyn, ogrodów i pałaców przyozdabia. Ta namiętność posuwa się tak dalece, że podobne pojedyncze sprzęty bywają po 40 gwineów opłacane. Niektórzy utrzymują, że te wszystkie przyrządy są z tektury sporządzone. Eleganci nie noszą przy swoich sukniach do polowania innych guzików, jak tylko takie, na których chińskie psy lub chińskie ptaki są wyobrażone. Każdy zaś guzik idzie na wagę złota i kosztuje 5 -- 10 szylingów, to jest 10 -- 20 złp. Rozumie się samo z siebie, że damy nie chcą nosić żadnych materij jak tylko Czusanowe, Nankinowe i tym podobne.

-- *Drzewo Bogah.* -- Pułkownik Campbell w opisie swojej podróży po wyspie Cejlon opowiada: „W drodze do Colombo ujrzałem najpiękniejsze drzewo Bogah, jakie się na wyspie Cejlon i zapewne na całej ziemi znajduje. Nie przesadzam, twierdząc, iż pod jego gałęziami może zmieścić się 10000 wojska w ścieśnionej kolumnie ustawionego. Te pyszne drzewa uważają zwolennicy Buddy za święte, gdy bowiem wspomniony Bóg zstąpił na wyspę Cejlon, usiadł sobie pod drzewem Bogah. „Każdy kto takie drzewo zaszczepli, jak buddyści twierdzą, idzie prosto do Nieba. Drzewa bogahowego nie używa się nigdy na jakikolwiek materjał, gdyż jest grzechem dotykać świętego pnia siekiera.

-- *Karły.* -- O kilku karłach znakomitych rodem z Polski, wspominają pamiętniki historyczne. przed kilką laty umarł w Anglii, dożywszy późnej starości, Karzeł znany imieniem hr. Borzysławskiego, który przedstawiał się na dworze Stanisława Augusta. Uczony naturalista Buffon wspomina o nim. Ale najznakomitszym zapewne Karłem Polskim, był niewątpliwie Krassowski żyjący w połowie XIV. wieku. Bawił on przez lat wiele na dworze Katurzyny Medicis we Francyi; po śmierci króla Zygmunta Augusta znajdował się na scenie politycznej w Polsce a nawet jeździł w negocjacjach od Zborowskich do Henryka Walezjusza do Francyi, gdy temu xiazęciu koronę ofiarowano. Krassowski był wzrostu bardzo małego, ale nie brakowało mu ani na dowcipie, ani na zreczność dyplomatycznej, a obejściem swoim oznaczał się, we wszystkim.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 27 do dnia 28 Sierpnia

Komar Józef, Kozłowski Ludwik ob., z Polski; Schweiger Szymon, Szabo Franciszek, Szabo Józef, Burdett, Trzeciński Tytus, Łazowski Eugeniusz, z Galicyi; -- Wuntsch, Stajbl Edward, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Palen hr., Dollara Ludwik, Kalinka Alexander Szmirstein Karol, Zelt Józef, Smoczyński Bonifacy, Michalecki Józef, Łubińska Amalia hr., do Polski; -- Rojewski Felix ob., Kamięnobrodzki Alojzy, Dawison Bogumił, Czapska Zofia hr., do Galicyi; -- Lessers Maurycy, Szabo Franciszek, Szabo Józef, Marx August do Pruss.

Doniesienia Urzędowe.

CENY ZBOŻA

Na targowicy publicznej w Krakowie w 3ch gatunkach praktykowane.

Dnia 26 i 27 Sierpnia 1844 roku	1. GATUNEK		2. GATUNEK		3. GATUNEK	
	od	do	od	do	od	do
	z. g.	z. g.	z. g.	z. g.	z. g.	z. g.
Krz. Pżenienicy	19	20	17	18	15	---
„ Zyta.....	14	15	6	---	14	---
„ Jęczmien.	---	9	15	---	---	---
„ Owsa.....	---	8	5	---	---	---
„ Grochu....	---	10	15	---	---	---
„ Jagiel....	---	---	---	---	---	---
„ Rżepaku..	---	---	---	---	---	---
„ Tatarski..	---	---	---	---	---	---
„ Soczewicy	---	---	---	---	---	---
„ Prosa.....	---	---	---	---	---	---
„ Wielogr..	---	---	---	---	---	---
„ Ziemiak..	---	2	20	---	---	---
„ Konieczny	---	---	---	---	---	---

Centnar siana od zł. 1 gr. 24 do zł. 1 gr. 12 Centnar słomy od zł. 2 gr. 12 do zł. 1 gr. 20

Jaj kurzych kopa zł. 1 gr. 20

Masła garniec od złp. 5 gr. -- do złp 6 gr. --

Drożdży wanienka od złp. 4 do złp. 5

Spirytusu garniec z opłatą w 1 gatunku od zł. 4 gr. -- do złp. 5 gr. -- Okowity garniec z opłatą w 1 gatunku od złp. 3 gr. -- do złp. 3 gr. 20

Sporządzono w biurze Komissariatu Targowego.

Kraków d. 27 Sierpnia 1844 r.

Kommissarz Targowy.

W. Dobrzański.

NOTARIUSZ PUBLICZNY

Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Z mocy polecenia Wysokiego Trybunału W. M. K. z dnia 20 Sierpnia 1844 r. do L. 4898 rozpocznie się w dniu 2 Wierześnia r. b. o godzinie 9 rannej, w domu na Kazimierzu katolickim pod L. 81f2 położonym, licytacja ruchomości po niegdy Faicyz Haj Löwenburgowej pozostałych, jakoto: mebli, garderoby, kosztowności, tudzież srebrnych i złotych efektów, jak również i licznęj biblioteki hebrajskiej Kraków d. 26 Listopada 1844 r.

(1r.) Antoni Malakiewicz.

LOTERYA KRAJOWA.

W ciągnienu 1113 dnia 28 Sierpnia 1844. roku w przytomności osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały następujące Numera:

60. — 63. — 11. — 29. — 72.

Przyszłe ciągnienu 1114 przypada dnia 4 Września 1844 roku.